

✙ Єпископ Віктор Бедь: архиєпископська проповідь у день пам'яті святого славного пророка Іллі

✙ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський,
керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією
Православної Церкви України

м. Ужгород
20 липня 2026 року

Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!

Дорогі у Господі всечесні отці, брати і сестри!

Дорогі українські воїни-захисники!

Сьогодні Свята Православна Церква молитовно вшановує одного з найвидатніших пророків Старого Завіту — святого славного пророка Іллю, який жив у IX столітті до Різдва Христового. Його життя стало взірцем

непохитної віри, безкомпромісної відданості Богові, мужності, духовної сили та ревності за істину.

Після одруження царя Ахава із сидонською царівною Єзавеллю в Північному Ізраїльському царстві почали активно поширюватися ханаансько-фінікійські релігійні культи Ваала і Астарті — божеств, яких у народних віруваннях того часу вважали покровителями родючості, природних сил і добробуту. Під їхнім впливом значна частина населення Ізраїльського царства відступила від вірності Господу — Єдиному Богові, Який відкрив Себе Мойсееві в неопалимій купині на горі Хорив (Синай) та через нього дав Закон Завіту як духовний дороговказ життя для спільноти, з якою уклав цей Завіт. Відхід від віри в Єдиного Бога супроводжувався поклонінням іншим божествам, принесенням їм жертв, нехтуванням Божими заповідями, поширенням несправедливості, насильства та морального занепаду.

Саме в цей надзвичайно складний час Господь покликав пророка Ілля до особливого пророчого служіння. Він залишився непохитним у своїй вірності Єдиному Богові — Творцеві неба і землі та Господу всіх народів. Не шукаючи прихильності земних володарів чи людської слави, пророк мужньо звіщав Боже слово, безстрашно викривав царя Ахава та його оточення за порушення Божого Завіту, запровадження чужих релігійних культів, відхід від Божого Закону, несправедливість, насильство й моральне розтління суспільства, закликаючи людей до покаяння, духовного навернення та відновлення вірності Господу Богові.

Завершення земного життя святого славного пророка Іллі стало особливим свідченням Божої слави та величі його пророчого служіння. За свідченням Святого Письма, Господь не допустив, щоб пророк зазнав звичайної тілесної смерті, а живим возніс його на небо у вогненній колісниці, запряженій вогненними кіньми (2 Цар. 2:11), засвідчивши цим особливу благодать, даровану Своему вірному пророкові.

У Новому Завіті святий пророк Ілля являється разом із пророком Мойсеем під час Преображення Господа нашого Ісуса Христа на горі Фавор, свідчачи про Нього як про Сина Божого, обіцяного Спасителя світу, та засвідчуючи нерозривну єдність Старого і Нового Завітів у Божому задумі спасіння людства (Мт. 17:1–8; Мк. 9:2–8; Лк. 9:28–36).

Священне Передання Православної Церкви також зберігає віру в те, що перед славним Другим Пришествям Господа нашого Ісуса Христа святий пророк Ілля разом із праведним Енохом — старозавітним праведником, якого, за свідченням Святого Письма, Господь також живим узяв від земного життя (Бут. 5:24), — знову з'являться у світі, щоб засвідчити істину Божу, закликати людство до покаяння, зміцнити вірних у Христі та мужньо протистояти силам зла перед останніми випробуваннями людства.

Саме тому життя і пророче служіння святого славного пророка Іллі залишаються духовно актуальними й сьогодні, навчаючи кожне покоління віруючих непохитної віри в Бога, мужності, вірності Божій правді та відповідальності за власне життя.

Бо кожна історична епоха ставить перед людиною той самий вибір — залишитися вірною Богові чи піддатися неправді, страху й духовному відступництву.

Кожна людина, наділена Богом свободою волі, щодня стоїть перед моральним і духовним вибором: залишатися вірною Богові, Його святій волі та праведному способу земного життя чи піддатися гріху, егоїзму, неправді та духовній байдужості; жити за Божими заповідями, утверджуючи любов, справедливість і добро, чи шукати компромісу з власною совістю, виправдовуючи неправду, несправедливість або беззаконня.

Святий пророк Ілля навчає нас, що істинна віра не може бути пасивною. Вона вимагає мужності, відповідальності, терпіння, готовності свідчити про правду навіть тоді, коли це непросто або небезпечно.

Саме тому сьогодні, у час важких випробувань, які переживає Україна, духовна стійкість кожного з нас є не менш важливою, ніж мужність українського воїна на полі бою. Бо сила держави починається із сили духу її народу, а сила народу — з його віри, моральності та єдності.

Сьогодні ці слова особливо глибоко звучать для українського народу.

Вже понад дванадцять років Україна веде важку боротьбу за свою свободу, державну незалежність, територіальну цілісність і суверенітет, відбиваючи російську збройну агресію та захищаючи право Українського народу вільно жити на своїй Богом даній землі, розвивати власну державність, національну культуру та Українську Церкву. Щодня українські воїни зі зброєю в руках захищають нашу державу, свободу, незалежність, право Українського народу вільно жити на своїй Богом даній землі. Вони несуть надзвичайно важкий тягар відповідальності, мужності й жертвності.

Ми схиляємо голови перед світлою пам'яттю всіх новітніх Героїв України, які віддали своє життя, захищаючи свободу, державну незалежність, територіальну цілісність і суверенітет нашої Батьківщини. Їхня жертвність назавжди залишиться у вдячній пам'яті українського народу.

Сьогодні ми підносимо свої особливі молитви за українських воїнів-захисників, за тих, хто перебуває на передовій, за поранених, полонених, безвісти зниклих, за всіх, хто несе важкий хрест цієї війни. Просимо Всемилистивого Господа дарувати їм силу, мужність, духовну стійкість і Свое небесне заступництво.

Водночас російсько-українська війна ставить перед кожним із нас запитання: що робимо ми для перемоги правди, добра та справедливого миру? Адже перемога народжується не лише на полі бою. Вона народжується також у молитві, єдності народу, взаємній підтримці, чесній праці, відповідальному служінні, любові до ближнього та вірності своїй державі.

Святий пророк Ілля нагадує нам, що Бог не залишає тих, хто покладає надію на Нього. Господь підтримує людину навіть тоді, коли її сили здаються вичерпаними. Але водночас Господь очікує і нашої відповідальності, нашої праці, нашої вірності Його святим заповідям.

Тому й сьогодні ми покликані не піддаватися страху, відчаю чи ненависті. Ми покликані берегти віру, примножувати добро, підтримувати один одного, зміцнювати духовну єдність українського народу та будувати таку Україну, в основі якої стоятимуть правда, справедливість, свобода, людська гідність, верховенство права і Божий закон.

Нехай молитвами святого славного пророка Іллі Всемилоstitивий Господь укріпить нашу святую православну віру, збереже національну й духовну єдність Української нації, дарує мудрість і відповідальність державним провідникам, благословить і зміцнить українських воїнів-захисників, усіх, хто самовіддано трудиться задля свободи, незалежності та добробуту України, упокоїть у Своїх оселях праведних душі новітніх Героїв України, зцілить поранених, визволить полонених, допоможе віднайти безвісти зниклих, утішить усіх, хто перебуває в скорботі, благословить подальше утвердження й духовне служіння Української Церкви та дарує нашій Батьківщині справедливий, безпечний, тривалий і Богом благословенний мир.

Молитвами святого славного пророка Іллі нехай Всемилоstitивий Господь благословить Україну, Український народ, Українське воїнство, Українську Церкву, усіх, хто жертовно служить Богові й Україні, наші родини та кожного з нас, укріплюючи у святій православній вірі, мирі, любові, єдності й надії на Його безмежне милосердя, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Амінь.